

In Fundación

Carlos de Ambères Madrid

DE 'BLINDE BLIK' VAN MUÑOZ EN VANDEKERCKHOVE

De tentoonstelling 'La mirada ciega', de blinde blik, in de Fundación Carlos de Amberes in Madrid confronteert schilderijen van de Belgische kunstenaar Hans Vandekerckhove met beelden van de in 2001 overleden Spaanse kunstenaar Juan Muñoz. Het resultaat is verrassend én revelerend.

Paul GEERTS

Het was het idee van Catherine Geens, de curator van de tentoonstelling en directrice van de Fundación Carlos de Ambères, om beide kunstenaars samen te brengen. Ook al lijkt dat op het eerste gezicht een wat vreemde combinatie, waarbij het vermoeden kan bestaan dat de bekende Muñoz moest dienen om de internationaal onbekende Vandekerckhove te introduceren bij een Spaans publiek. Verrassend genoeg blijkt die combinatie in de kleine maar prachtige ruimte van de Fundación – een voormalige kapel en hospitaal – perfect te werken en zijn er zoals Catherine Geens had opgemerkt, zowel stilistisch als inhoudelijk heel wat raakvlakken tussen beide kunstenaars.

Net zoals bij Muñoz die de menselijke figuur recupereerde voor de hedendaagse beeldhouwkunst, is die menselijke figuur ook alomtegen-

woordig in het werk van Vandekerckhove. Het gaat in beide gevallen om weliswaar herkenbare maar tegelijk geabstraheerde, bijna archetypische en meestal solitaire figuren. Ze staan met de rug naar de toeschouwer, staren schijnbaar doelloos voor zich uit of houden de ogen gesloten, met 'blinde blik', introvert, opgesloten in zichzelf of verloren in de omgeving.

Zoals bij Muñoz, die zijn figuren en architecturale settings vaak ontleende aan de literatuur en aan barokke meesters, duiken ook bij Vandekerckhove geregeld impliciet en expliciet verwijzingen op naar boeken en films en referenties aan de kunstgeschiedenis van Bosch, Casper David Friedrich tot Gauguin.

Muñoz plaatst zijn figuren meestal in complexe architecturale settings, met vloeren met perspectivistische patronen, zuilen, trappen, balkons, spiegels... waardoor een bevreemdend optisch effect ontstaat, en de figuren iets onwezenlijks krijgen, zelfs iets absurds en doelloos. Hetzelfde zien we, zij het in een totaal andere, meer 'romantische' context, bij Vandekerckhove waar een eenzame man of een meisje dromerig uitkijken over vaag herkenbare maar tegelijk mysterieuze, soms bijna surrealistische en meestal in felle kleuren geschilderde landschappen, gestileerde tuinomgevingen of exotisch aandoende wintertuinen. Het zijn geen idyllische tuintaferelen of expressionistische lofzangen op de natuur. Maar eerder geënceneerde, contemplatieve ruimten, weliswaar gebaseerd op de werkelijkheid maar getransformeerd tot een verstilde wereld van roerlose schoonheid, een spirituele, bijna paradijselijke wereld die alleen in de herinnering of de verbeelding van de kunstenaar bestaat, met solitaire figuren die er tegelijk wel en niet thuishoren. Mede door die settings krijgen de menselijke figuren van Muñoz en Vandekerckhove iets heel kwetsbaars, melancholisch ook, zelfs iets tragisch, alsof ze de existentiële eenzaamheid van de

mens en het onvermogen tot communicatie moeten belichamen. Maar tegelijk hebben ze ook iets hoopgevende – de hoop van de introspectieve en zoekende mens.

De tentoonstelling in Madrid brengt op die manier een merkwaardige dialoog tot stand tussen twee op het eerste gezicht totaal verschillende kunstenaars, weliswaar leeftijdsgenoten maar met een andere geschiedenis en artistiek parcours, de ene een internationaal gevierde beeldhouwer, de andere een vooral lokaal verankerd schilder die pas nu stilaan enige internationale belangstelling geniet. De geslaagde confrontatie of beter de cohabitatie met het werk van Muñoz toont eens te meer dat Vandekerckhove, wiens werk nog steeds door sommigen als 'pathetische kitsch' of decoratie voor de 'villa van de lokaal hard werkende zelfstandige' wordt afgedaan, stilaan is uitgegroeid tot een van onze boeiendste en meest originele schilders die, wars van elke mode en theorie, zijn eigen artistieke en spirituele profiel heeft gevonden.

Fundacion Carlos de Ambères

Calle Claudia Coello, 99, 28006 MADRID fca@fcamberes.org – www.fcamberes.org

De tentoonstelling loopt tot en met 21 oktober en is dagelijks geopend behalve maandag.